

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Săliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Racoșana“, „Sătmărcana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinelă“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgheana“.

Prețul de prenumărare :
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni :
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 15 Iunie 1901.

Nr. 23.

Timbrarea și puterea probătoare a registrelor comerciale.

Legea comercială ungară impune fiecărui comerciant obligămintul de a purta registre comerciale. Comerciant se numește în sensul acestei legi acela, care se ocupă în numele său propriu, în mod profesional, cu afaceri comerciale. Între comercianți se numără și diferitele întreprinderi societare, cum sunt societățile colective (deschise), în comandită, pe acțiuni și asociațiunile, cari funcționează ca comercianți deja în virtutea organizațiunii lor. Cu un cuvânt obligămintul de a purta registre comerciale îl au toți aceia, cari ca comercianți sau societăți comerciale sunt obligați a-și înregistra firma.

Registrele se pot purta după ori care sistem de contabilitate (simplă sau dublă), căci în privința aceasta legea nu conține nici o restricțiune; ceea ce pretinde este numai ca registrele să fie purtate într'o limbă vie.

Cu toate acestea, spre a corespunde § 199 al L. C., societățile pe acțiuni trebuie să adopteze *contabilitatea dublă*, căci arătarea profitului curat, ev. a pierderii, la finea bilanțului, pretinsă în punctul 6 al § citat, se poate face numai la acest sistem, nu și la contabilitatea simplă. Dintre diferitele metode de contabilitate dublă — italiană, americană, francesă și germană, — se poate folosi ori și care.

Pentru ca registrele comerciale să aibă în casuri de litigiu sau de concurs puterea probătoare legală, ele trebuie să fie întocmite conform legii și anume: să fie legate (compactate), provădute pagină de pagină, ev. folio de folio, cu numeri curenți și să fie perforate; înainte de a se lua în folosință registrele comerciale sunt a se autentica din partea receptoratului competent; spre scopul acesta

se va nota pe pagina primă a registrului, destinațiunea aceluia, (d. ex. registru-cassa, carte principală (maestru) saldo-conto, etc.) apoi numărul foilor cuprinse în registru și se va prevedea aceiași pagină cu competența de timbru prescrisă, calculată după normele de mai jos. După-ce proprietarul registrului de autenticat, confirmă datele de sus prin punerea datei și a semnăturii sale, receptoratul sigilează șinorul de mătasă, care percurge registrul și prevede timbrele lipite cu stampila oficioasă. Cu acestea procedura de autenticare, numită *parafare*, este terminată.

Competința de timbru în sensul § 58 al legii de timbre, face pentru registrele: maestru, de cont-curent și saldo-conto ale comercianților, fabricanților și industriașilor, de fiecare coală 50 f., pentru toate celelalte registre, cum sunt: jurnalul, strazza, cassa, prima-nota, cartea facturilor, cartea inventarului și a bilanțurilor, etc., fără privire dacă acelea sunt compactate sau în foi volante, de fiecare coală 10 f. Sub aceeași competență de timbru cad și *indicele* corespunzătoare ale registrelor de sus.

Prin urmare sunt a se timbra: *registrele esențiale*, purtate după titlii (conturi) de fiecare coală cu 50 f.; iar registrele auxiliare, în cari înscrierile se fac în ordine cronologică, de fiecare coală cu 10 f.

Competința fixată prin lege pro coală, este a se plăti de atâtea ori, de câte ori se cuprinde unitatea coalei legale în suprafața totalității foilor registrului de timbrat. Unitatea coalei legale este fixată cu 5040 cm. □ pentru registrele după cari sunt a se solvi 50 f. de coală, și cu 2640 cm. □ pentru cele supuse la competența de 10 f. pro coală.

Suprafața totalității foilor unui registru se află, dacă multiplicăm înălțimea unei foi cu lățimea ei, și productul, care ne presintă

acum suprafața unei pagini, îl multiplicăm cu numărul foilor (nu al paginilor) cuprinse în registru. Acest al doilea product este suprafața totală a registrului, care apoi se dividează la registrele, cari cad sub competența de timbru de 50 f. cu 5040, iar la cele ce sunt a se timbra cu 10 f. cu 2640. Quoțientul va arăta de câte ori este a solvi competența de timbru de 50 f. resp. 10 f.

Un exemplu practic va ilustra mai bine aceasta procedură; d. ex. avem să timbrăm un *registru-cassa*, cu 300 pagini sau 150 foi. Înainte de toate vom stabili înălțimea și lățimea foilor. Admițând că înălțimea foilor este de 50 cm., iar lățimea de 30 cm., vom multiplica aceste două cifre, spre a afla suprafața unei pagini; va resulta deci $50 \times 30 = 1500$ cm. Având a afla suprafața totală registrului, vom multiplica productul de 1500 cu numărul foilor, adecă cu 150, vom ave $1500 \times 150 = 225,000$ cm². Fiind „Cassa“ un registru purtat cronologic, care conform expunerilor de mai sus cade sub competența de timbru de 10 f. pro coală, suprafața de 225,000 va fi a se divida cu unitatea de 2640, spre a obține numărul coalelor, după cari va fi a se calcula pro coală câte 10 f. Prin urmare $225,000 : 2640 = 85,227$ cm² sau rotund 86 coale, cari computate à 10 f. dau $86 \times 10 = K 860$ f, competența de timbru, cu care este a se provede registrul din cestiune. Dacă ar fi fost a se timbra un „Maestru“, divisiunea s'ar fi efectuit cu unitatea de 5040 și numărul coalelor ce ar fi rezultat trebuia multiplicat cu 50 f.; aplicând aceasta la exemplul de sus, competența ar fi făcut dela 45 coale K 2250 f.

De notat este aci, că după eventualul rest, ce se arată la divisiune, competența trebuie calculată ca după o coală întreagă.

Spre a înlesni percepătorului controla, operațiunea descrisă în cele premergătoare se poate eventual indica pe pagina primă cum urmează:

$50 \text{ cm. înălțime} \times 20 \text{ cm. lățime} = 1500 \text{ cm.} \times 150 \text{ foi} = 225,000 : 2640 = 86 \text{ coale} \times 10 \text{ f.} = K 860 \text{ f.}$

Pe lângă autenticare din partea percepătorului, legea mai pretinde ca registrele comerciale să fie purtate în ordine, căci eată alinea a doua a § 25 a L. C. ce dice în privința aceasta: „Inscrierile în registre sunt a se face astfel, încât locurile, cari trebuie să fie de regulă scrise, să nu arate lacune. Treccerea (inscrierea) originală nu este permis să se facă ilegibilă prin ștergere sau în alt mod, precum este interdiș a o rade sau preste tot

a face astfel de schimbări, cari după natura lor ar pute deștepta nedumeriri despre aceea, că oare s'au făcut cu ocaziunea trecerei originale sau mai târziu“.

Prin urmare diferitele treceri sunt a se face în ordine cronologică, la conturile corespunzătoare, pe lângă evitarea ori căror ștergeri sau răsături; eventualele treceri greșite sunt a se îndrepta prin *storno* (contra contare) sau astfel că textul greșit se șterge prin o linioară orizontală (event. roșie), înlocuinduse prin textul cel nou; afară de aceasta registrele sunt a se purta totdeauna „à jour“ (di de di). Spațurile goale indispensabile sunt a se face nefolosibile prin linii transversale (așa numitele „nasuri“ sau). Textul și cifrele au să fie legibile, ca să nu poată fi eventual fals interpretate. Inscrierile marginale sau dintre șiruri sunt numai într'atâta admisibile, întrucât prin ele nu se alterează trecerile originale.

Relativ la puterea probătoare a registrelor comerciale legea comercială § 31 conține următoarele:

„Registrele purtate în ordine de comercianții înprotocolați, în procese provenite din afaceri comerciale sunt, de regulă, dovești necomplete, cari se pot completa prin jurământ sau prin alt mijloc de probațiune.

Aceasta putere probătoare a registrelor are valoare față de comercianți timp de 10 ani, față de necomercianți timp de 2 ani, computați dela inscrierea casului litigios.

De altcum chestiunea: dacă este a se atribui registrelor putere probătoare mai mare sau mai mică, iar pentru cazul, când registrele părților litigante ar diferi unele de altele, dacă ele preste tot sunt a se admite ca mijloc de probațiune, și căroră dintre registrele părților interesate este a se atribui putere probătoare mai mare, — are să o decidă judecătoria amăsurat împregiurărilor“.

Mai adăugând la aceste și § 32 al L. C., în sensul căruia: Registrele comerciale, în cari se arată iregularități, se pot admite ca dovești numai întrucât din alte împregiurări rezultă că pe lângă toate neregularitățile totuși sunt demne de credemânt“, credem că este de prisos a mai stărui asupra deosebitei importanțe, ce este a se da purtării registrelor comerciale în conformitate cu expunerile noastre premergătoare.

Din istoricul contabilității.

Contabilitatea sistematică are acea însușire comună cu alte invențiuni geniale, că se bazează pe principii foarte simple și naturale. Sau doar nu zace în natura fie-cărei ocupațiuni cu scop de câștig, a fie-cărei întreprinderi economice, să aducă fie-care întâmplare în legătură cu capitalul original și să stabilească îndată, ce efect a exercitat fiecare transacțiune asupra acestui capital? Și nu rezultă de aci cu necesitate naturală, că există numai două soiuri de afaceri, unele cari schimbă forma, și altele cari schimbă mărimea capitalului de afaceri și că prin urmare toate transacțiunile exercită fără excepțiune o influință asupra capitalului? Anume: sporirea unei specii de bunuri și o egală reducere a altei specii, ori creșterea respective scăderea unui fel de bunuri fără o sporire sau reducere corespunzătoare la un alt soi de bunuri. Fie schimb, fie afacere cu câștig sau pierdere, ea are o influință dublă și ne prezintă o ecuațiune cu două cantități egale în valoare. Acum, că prezentăm simbolic afacerile prin cele două brațe ale unei cumpene, ca adevărate ecuațiuni matematice cu plus și minus, cari se susțin continuu în echilibru, sau că recurgem la ajutorul conturilor cu debit și credit, este tot una. Atâta e sigur: purtarea completă a socotelilor unei întreprinderi economice nu se poate închipui altfel, decât cu ajutorul contabilității sistematice. Trecerea dublă, respective controlul averei, este așa dar naturală, adecă basată în natura întreprinderii economice.

De aici urmează:

1. Că primul care a întrebuițat contabilitatea sistematică pentru evidența întreprinderii sale, adecă inventatorul dopicei n'a avut să inventeze esența, baza ei, pentrucă acelea zac în însași natura afacerii, ci meritele sale se mărginesc la aflarea mijloacelor de a reprezenta această esență, anume asupra contării, asupra discompunerii sistemului de conturi, asupra distingerei de debit și credit în fiecare cont și cu deosebire la însemnătatea contrară a noțiunilor debit și credit în conturile de situație și în contul capital.

2. Este fapt confirmat prin scrutările mai noue din istoria contabilității, că contabilitatea sistematică sau dublă a fost aflată și folosită mai întâi și cu mult înainte de a fi vorba de contabilitatea simplă, și prin urmare contabilitatea simplă este numai o contabilitate stricată; ea renunță la introducerea completă a afacerilor (administrațiunii) și se folosește numai de acele părți ale contabilității sistematice, de cari are neapărată lipsă.

Reducând prin acestea importanța invențiunii la adevărata ei valoare, n'am intenționat nici pe departe să reducem meritele inventatorului. E de regretat, că până aici pe lângă toate cercetările, n'a succes a statorii cine a fost acel inventator genial. Singurul rezultat pozitiv al cercetărilor — mai ales ale lui Dr. E. L. Jäger în „Beiträge zur Geschichte der Doppelbuchhaltung“ — la care s'a ajuns cu privire la istoria dezvoltării contabilității, este constatarea, că italienii sunt inventatorii dopicei.

În evul mediu Italia era nu numai reprezentantul artelor frumoase, al științei și al literaturii, ci mai înainte de toate și al comerțului. Băncile, cambia, drepturile cambiale, usanțele și limba comercială, toate derivă dela italieni. Din Italia s'au lățit spre nord nu numai comerțul ci și usanțele comerciale și expre-

siunile italiene, metodele de socoteli și treceri. În arhiva orașului Hamburg se păstrează un memorial al lui Vico Ioan de Gheldern din anii 1367—1427, din care se invederează trecerea dublă a afacerilor; tot acelaș lucru se vede din maestrul renumitului comerciant Anton Fugger din Augsburg de pe anii 1413—1427 (Biblioteca din Augsburg). Fără îndoială în Italia se găsesc documente cu mult mai vechi despre purtarea socotelilor de pe acel timp.

Primul scriitor al unei cărți de contabilitate, care de multe ori e privit fals ca inventatorul aceleia, este călugărul italian *Lucas Paccioli*. După mărturisirile proprii el era „umilit profesor al sfintei teologii“, însă afară de aceea un matematic însemnat; tot el să fi ocupat timp îndelungat catedra de matematică în Milan; un bărbat care „multe învățase dela alții, dar multe și dela sine“. Pe la finea secolului al 15 se afla în Veneția, și aci tipări în 1494 o carte intitulată: „Summa de Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalitate“. În al 11. „Tractatus“ al capitolului al doilea face o descriere completă a contabilității duple.

Contabilitatea lui Paccioli se deosebește de aceea care se poartă până azi, numai prin aceea, că-i lipsește contul bilanțului de eşire (încheiere). El descrie jurnalul provisor (ca registru premergător jurnalului), apoi jurnalul chronologic, care cuprinde articolele referitoare la singuraticile afaceri în mod narativ. Cu privire la trecerea dublă dice: „trebuie să știi că din toate articolele ce le-ai compus în jurnal, tot câte două vin trecute în „caetul mare“ (Quaderno grande), unul în debit (dare), altul în credit (avere)“. Debitorul se însemnează cu „Per“ (prin), creditorul cu „A“ (la).

Maestrul cuprinde pe lângă conturile de situație despre bani, mărfuri, pretensiuni și datorii etc., un cont capital precum și diferite conturi pentru profituri și pierderi. Conturile speciale de profituri și pierderi se încheie pîntr'un cont general de profituri și pierderi, iar acesta prin contul capital. Tot prin contul capital se saldează și conturile cari arată situația și se reportează saldurile la redeschidere. Descrierea ce o face despre bilanțul de probă sună: „Vei compune din toate sumele dărei (debitului) o sumă care se va numi *summa summarum*, și tot așa vei face din sumele averei (creditului) o sumă, care asemenea se va chema *summa summarum*. Și dacă aceste două sume totale sunt egale, așa că cea din dare este tot așa de mare ca cea din avere, vei deduce de aici, că caetul tău (maestrul) e bine purtat.“

Paccioli nu este inventatorul contabilității duple, ci numai cel mai vechiu scriitor cunoscut al ei; singur mărturisese expres că la descrierea sa a urmat obiceiul venețian, care de sigur este mai recomandabil decât toate celelalte și pe care cunoscându-l cineva, se poate orienta în ori și care altul. De aici rezultă, că contabilitatea dublă se folosea în Veneția și în alte orașe comerciale ale Italiei înainte de începutul secolului al 16, iar în Paccioli și-a aflat numai un scriitor cu știință și iscusit (Veđi F. Hügli. „Die Buchhaltungssysteme“ pag. 89 și urm.)

Lui Paccioli i-a urmat Dominicus Manzoni, cetățean din Veneția, care a publicat în 1554: „Caet duplu cu jurnalul seu; compus și arangiat cu cea mai mare diligență după obiceiurile din Veneția“. Contarea caetului — așa se numia maestrul de azi — este executată logic, asemenea și noțiunile de debit și credit sunt dezvoltate foarte clar și la înțeles; însă însemnătatea contului capital în urma unei explicații necorecte a noțiunilor bani și capital, nu este tocmai limpede. Bilanțul de încheiere lipsește.

Un op de o valoare netăgăduită pentru dezvoltarea contabilității este lucrarea publicată în 1606 în Mantua de Don Angiolo Pietra, călugăr de Genua: „Introducerea studenților de economie sau indigetări foarte clare de a forma în mod regulat ori-ce scriere într'o carte dublă.“

Valoarea principală a acestei cărți zace în cercarea ce se ivesce pentru prima oară în literatura contabilității, de a folosi contabilitatea dublă nu numai în negoț ci și în alte întreprinderi economice, precum agronomie, administrațiuni, etc. Pietra dice expres în titlu: „Lucrare nouă tot atât de folositoare decât de necesară pentru preoții cari trăiesc din venitele lor, cât și pentru fie-care tată de familie, care află o plăcere în contabilitatea dublă“. Pietra, înțeleptul pivnițar și revisor de socoteli al mănăstirii sale, deja în capitolul prim ne atrage atențiunea, că scopurile și trebuințele contabilității sunt multiple, chiar nesfârșite. după poziția în care se află meseriașii, nobilii, monăstirile cari poartă agronomie. Aci pentru prima oară aflăm părerea că contabilitatea nu este numai un privilegiu al comercianților din Venetia, Genua etc., ci că ea este sprijinul necesar al ori-cărui fel de economie. ceea-ce este cu atât mai important, cu cât aceea în literatura de mai târziu până în prezent nici odată nu este privită ca principiul decisiv asupra întregii contabilități.

Ceilalți scriitori numeroși despre contabilitatea dublă din secolul al 17 și 18-lea nu oferă vr'un progres mai esențial. Savary, născ. 1622 și reposedat 1690, motivează în opul său: „Comersantul perfect“ din 1675 ordinațiunea din Martie 1673 prin care s'a înarticulat în lege contabilitatea de atunci în Franția.

Cea mai importantă aparițiune dela Lucas Paccioli încoace, în ramul contabilității este fără îndoială „Teoria și praxa contabilității italiene și nürnberg-iene“ a lui Lench, Nürnberg 1806. Cu acesta se începe pleiada scriitorilor noi despre contabilitate; numărul lor e legion. Unii sunt comersanți și contabili practici, alții învățători și profesori la școale comerciale și academii.

Astăzi când contabilitatea dublă a luat în practică nenumărate forme și abateri dela cea originală a contabilității lui Lucas Paccioli, este cu atât mai importantă priceperea teoriei contabilității. Aproape fie-care negoț își are așa zicând contabilitatea sa. Extensiunea afacerilor și divisiunea muncii condiționată de aceea, soiul negoțului, aprețirea individuală a avantajilor și dezavantajilor diferitelor forme de contabilitate, ținerea la șabloane ereditate și predilecțiuni personale ale contabililor și șefilor, toate acestea sunt destulă cauză pentru ce-și are fie-care negoț contabilitatea sa proprie. De aceea nu este bătător la ochi, dacă un mare număr de comersanți „nu vede pădurea de arbori“, cu alte cuvinte nu înțelege sistemul, ce servește de basă contabilității duple, și întrebunțază numai mecanice regulele contabilității.

Cu cât mai mult va succede a reduce întreagă clădirea contabilității duple la forme și principii mai simple, cu atât mai ușor va fi pentru neguțătorul practic a întrebunța corect sistemul, a afla forma adevărată și corăspundătoare pentru ori-ce întreprindere economică a contabilității, a înlocui forme nepractice de până acum prin forme mai bune, și așa a perfecționa tehnica contabilității.

(După I. Fr. Schär „Einf. u. dopp. Buchhaltung“, de —n.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 13 Iunie 1901.

⊙ Asupra viitoareii dezvoltări a târgului monetar internațional din anul acesta vor influența în măsură de tot însemnată șansele recoltei din lumea întreagă, fiind-că rezultatul recoltei va produce o schimbare hotăritoare asupra bilanțului comercial din singuraticile state. În primul loc se vor simți aceste efecte în Anglia și Germania, și aceasta se poate observa încă de pe acum, fiindcă în aceste două țeri prețul banilor se reduce într'un tempo cu mult mai încet decât în Franția și la noi. Temerea unei creșteri la importul cerealelor din America precum și decrescerea rezervei de aur ce va rezulta din acest import, au determinat o parte a presei engleze a lua o poziție contrară reducerii din săptămâna trecută a scontului la Banca Angliei. Se susține încă și acum părerea, că Banca va trebui să se provadă cu o rezervă puternică — în aur, pentru ca să țină pept cererilor, cari se crede că vor fi mari. Pe de altă parte ziarul financiar „Economist“ este de părerea, că status-ul actual al rezervei, a justificat pe deplin reducerea scontului, fiind încă destul timp pentru prevenirea unei eventuale cereri mai mari. Numita revistă este și de părerea, că nici capitalurile franceze nu se vor retrage din London din cauza reducerii etalonului, fiindcă diferența între scontul din Paris și London este încă destul de mare; ce se și adevăresce prin faptul, că în Paris scontul privat notează $1\frac{7}{8}$ procente, iar devisele asupra London sunt în continuă urcare, așa că aproape s'a ajuns punctul rentabilității unui export de aur spre Anglia.

Cu mult mai nefavorabilă este situațiunea târgului monetar la Berlin. Discontul privat după o reducere trecătoare la 3%, s'a urcat iarăși cu $\frac{1}{4}$ procent, cu deosebire în urma scirei, că o eventuală scădere a etalonului oficial este deocamdată cu totul eschisă din cauza temerii unei recolte nefavorabile împreună cu un drenaj de aur. Aceste momente silesc Reichsbank-ul să-și adune pe toamnă rezerve puternice. Pe de altă parte piața este lipsită total de sucursul de mai înainte al băncilor hipotecare, fiindcă acestea își folosesc disponibilitățile numai și numai pentru reprimirea scrisurilor fonciare, cari continuă încă a se presenta spre realizare în urma crizei băncilor hipotecare germâne.

În Austro-Ungaria numărul este încă tot în abundență. Viena și Parisul sunt de present cele mai ieftine piețe monetare din Europa. Sume însemnate din Bohemia s'au plasat pe calea discontului în Anglia. până chiar și Germania a reescomptat sume mari la institute indigene. Tîrgul de devise este cea mai fidelă oglindă a situațiunii pieței monetare internaționale; devisele în marce sunt în urcare, până când cursul cambiilor din London este în decrescere în urma reducerii scontului. Reserva de bilete libere de imposit ale băncii austro-ungare este iarăși în creștere.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Pensiunea oficialilor de bancă. În această chestiune primim dela D. N. Macrea, contabil la „Corvineana“, o scrisoare din care estragem următoarele:

S'au încins acum o vie discuție asupra soluțiunii ce trebuie să o dăm chestiunii fondului de pensii al funcționarilor de bancă, pentru-ca să ajungem cât mai îngrabă la rezultat.

Propunerea D-lui Perian ar fi foarte favorabilă pentru noi funcționarii, căci ne-am vedea proiectatul fond de pensii mai repede înauțit. Propunerea aceasta însă ni-se pare grea de realizat.

Eu sunt de părere, ca noi funcționarii, cari dorim înființarea fondului de pensii, să ținem o conferință la Sibiu, ca centru al vieții noastre financiar economice. Cu ocaziunea aceea să clarificăm prin discuțiune ideile și propunerile ce cad în raionul fondului de pensii și a reuniunii funcționarilor. Să hotărâm, și hotărârea noastră bine chibzuită să o înaintăm în formă de memorandum — delegațiunii băncilor.

În acest mod cred că vom ajunge la o soluțiune mai grabnică și mai sigură. În scopul acesta ar trebui să publicăm un apel, în care să avisăm pe cei interesați și să fixăm termenul ținerii conferinței. Conferința aceasta ar trebui să o ținem cât se poate în grabă, ca să fim în poziție a prezenta afacerea aceasta cu toate momentele ei delegațiunii băncilor, care sperăm că se va întruni în timpul cel mai apropiat.

Discuția ce se încinge în „Revista Economică“ asupra acestei întrebări e foarte bună; dar prin ea se trăgânează afacerea. De aceea cred că o conferință a funcționarilor de bancă ar fi indicată. Să nădăduim că la eventualul apel ce se va publica, vor răspunde toți funcționarii dornici de a-și croi o soartă mai bună.

*

Din registrul firmelor: *Cordiana* în Fofeldea; înregistrat: Ioan Precup și Dominic Rațiu; șters: Petru Nastase și Iacob Macaveiu.

„*Severineana*“ soc. comercială în Caransebeș; înregistrat: Nicolae Jumanca, George Trica și Ioan Stoian; șters: Dr. Constantin Popasu, Nicolae Têrziu și Petru Borsim.

DIN REUNIUNI.

„*Astra*“ pentru înaintarea economiei. Adunarea cercuală a desp. *Bistrița* al Asoc., ținută la 3 Iunie a. c. în Borgo-Prund a distribuit 3 premii de câte 10 K în aur la trei țărani, din 3 comune de pe teritoriul desp., cari s'au distins în cultivarea grădinilor de pomêrit. D-lui V. Baci inv. în Șoimuș, care a dovedit cel mai frumos rezultat în pomêrit, i-s'a exprimat laudă și recunoștință.

Cu acel prilej dl Ioan Corbul a ținut o prelegere din stupărit: despre cultura albinelor, folosul și însemnătatea lor în economie.

Direcțiunea desp. *Seliște* al Asociațiunii, eserie concurs la 3 premii de 15, 10 și 5 K pentru acele femei de pe teritoriul desp., cari se vor distinge în cultivarea grădinilor de legumi.

Rugărilor sunt a se trimite d-lui Dr. Nicolau Calefariu, medic în Seliște, sau a se înmanua primăriilor comunale, cari vor binevoi a-le transpune dlui Calefariu până la sfârșitul lunii Iunie st. n. a. c. Grădinile

de legumi ale petentelor vor fi examinate de o comisiune, iar premiile se vor distribui cu ocaziunea adunării cercuale a despărțământului.

În adunarea cercuală a desp. *Timișoara* al Asoc., ținută în Buziaș la 19 Maiu a. c., pe lângă mulțimea de agende instructive și interesante, s'a ținut și o disertație despre „Gunoirea sau îmbunătățirea chimică a pământului și gunoirile“ de dl învățător I. Gruescu. Alte 3 disertațiuni anunțate neputându-se ceti din cauza scurtîmei timpului, se vor tipări în broșuri, distribuindu-se în popor.

*

I-a adunare generală a „Reuniunii Economice din Orăștie“ s'a ținut Luni la 3 Iunie a. c. (2^{1/2} oare d a.) în biserica gr. or. din comuna Romos. A fost de față comitetul Reuniunii, apoi cărturari din Orăștie și comunele vecine, cum și mulțime de popor din Romos și împrejurime. În absența dlui președinte Dr. Ioan Mihu, adunarea a fost deschisă și presidată de dl membru al comitetului Daniil David, care în cuvântul de deschidere a arătat însemnătatea acestei reuniuni, spunând, între altele că ea „s'a dezvoltat normal și și-a făcut cursul dorit, iar de țintă s'a apropiat în chip mulțămitor...“ Președintele a numit apoi doi notari: pe D. Ioan Moța și C. Baicu.

Dl Moța a cetit raportul comitetului pe an. prim de gestiune. Din acest raport împărtășim următoarele date, cari dovedesc o activitate destul de rodnică: La apelul făcut publicului după inactivarea Reuniunii s'au înscris:

2 membri fundatori, à 100 K	= 200 K
29 „ pe viață, à 25 „	= 750 „
198 „ ordinari, à 2 „	= 396 „
36 „ ajutători, à 1 „	= 36 „

In total: 265 membri, solvind taxe = 1382 K

Fondul înființat de institutul „*Ardeleana*“, și merit pentru a da mijloacele de lipsă Reuniunii, în scopul de a ajuta pe plugarii și meseriașii din acel ținut, este de K 5000.—. Dela 1895 „*Ardeleana*“ în fie-care an dotează acest fond cu câte K 1000.—.

Reuniunea a avut la dispoziție în an. 1900 în total: K 2617.75, din care a spesat pentru trebuințele sale K 2556.32, mai rămânând un excedent de K 61.43.

Drept mijloace pentru ajungerea scopurilor sale Reuniunea: 1. a ținut *prelegeri economice* în diferite comune; 2. a ajutat membri la procurarea cu preț mai moderat de *seminte și mașini agricole*; 3. distribuirea de *premi*; 4. înființarea de *asezămințe economice* folositoare prin comune; 5. edarea unei *foi economice*.

Prelegeri economice s'au ținut 7 în 7 comune (Orăștie, Balomir, Romoșel, Șibot, Vinerea, Balșa și Turdaș), vorbindu-se despre: foloasele introducerii plantelor de nutreț artificiale în economie, despre cultura pomilor, despre îmbunătățirea soiului de vite, despre altoirea viei și stropirea ei contra peronosporei, despre însemnătatea însoțirilor economice pentru procurarea de unelte și mașini agricole și pentru valorarea mai bună a produselor economice.

S'au distribuit:

863 Klgr. semență de trifoiu,
177 „ „ „ lucernă franceză,
57 „ „ „ napi de nutreț,
5 „ „ „ iarbă italiană.

Pentru aceste seminte Reuniunea a încasat dela peste 100 de membri K 1163.22, iar prețul lor de cumpărare a fost K 1486.90; deci diferența de K 323.68 a suplinit-o Reuniunea.

Premii de câte 10 K în aur s'au distribuit 3, anume dlor: N. Ștefănescu (Sibișel) C. Viorel (Șibot) și I. Fleșeriu (Romos), cari au cultivat cu mare zel pomăritul. La cele 5 premii de câte 20 K pentru cei ce 'și vor aduce câte o vițea de soiu curat Pinzgau, n'a fost nici un concurent.

Din raportul cassarului s'a vădut că Reuniunea a avut disponibilă suma de 2617.75 K și a spesat 2556.32 K, rămânând un excedent de 61.43 K. Șocotelile au fost aprobate și cassarului și comitetului s'a dat absolutul. S'a primit și proiectul de budget pe a. c.

Epoziția de vite proiectată s'a decis a se ține la toamnă. Comitetul va avé să defigă terminul. Institutul „Ardeleana“ a votat anul trecut în scopul premierii suma de 220 K.

În locul d-lui P. Belei, care a demisionat, a fost ales cassar dl Valeriu Orbonaș.

Dl Moța a ținut apoi o prelegere despre însemnătatea însoțirilor, și îndeamnă pe Romoșani a se constitui în felurite tovărășii.

Comitetul a fost însărcinat cu studiarea propunerii de a se cumpăra o mașină de treerat cu vapor, care să fie pusă la dispoziția satelor.

S'au distribuit între economii prezenți 25 ex. din publicațiunea Reuniunii „După comasare“ de I. Blaga.

S'au înscris 28 membri noi, solvind 51 K taxe.

*

Asociațiunea națională aradană și-a ținut adunarea generală Luni în 4 Iunie a. c. (11 oare a. m.) în localul propriu din Arad. A presidat dl St. Antonescu care, salutând pe cei prezenți, a deschis adunarea. La ordinea zilei a urmat cetirea raportului general, din care se vede, că Asociațiunea și-a îndreptat silințele în două direcțiuni: pentru ridicarea nivelului intelectual moral al poporului din acele părți și pentru a ajutama prin sprijin material elementele din cari să se formeze clasa meseriașilor și neguțătorilor noștri.

Una din preocupățiunile direcțiunei a fost sporierea averei Asociațiunii, care la finea lui Decembre 1900 era de K 15,309.21.

Membrii are Asociațiunea 360, dintre cari fundatori 24.

Pentru an. școl. 1900/901 s'au acordat 2 stipendii, de câte 100 K pentru 2 calfe de meseriași, cari au să se perfecționeze în străinătate, și anume unui tēmplar și unui măcelar. S'au mai votat 2 ajutoare de câte 50 K pentru 2 ucenici de meserii, și un stipendiu de K 120 unui elev de școala comercială.

Societatea meseriașilor rom. din Arad s'a încorporat la această Asociațiune; meseriașii se intrunesc în localul Asoc. unde primesc instrucție în cântări, declamațiuni și jocuri naționale. Conducătorul corului a fost remunerat cu 50 K.

Din partea asociațiunii s'au inițiat facerea unui studiu istoric-etnografic-folcloristic-pitoresc asupra comunelor din acele părți. Chiar și planul acelei lucrări este deja elaborat. S'a decis între altele ca să se urmeze cu lucrările pentru monografiile comunelor, cerând și intervenirea consistoriului. S'a decis mai de parte a se stărui pentru înființarea de biblioteci populare, și a se relua seria conferențelor, mai ales pentru luminarea țeranilor.

S'a atras atențiunea direcțiunii asupra împregiurării, că în anumite zile și oare de peste săptămână să pună biblioteka Asoc. la dispoziția publicului. Biblioteka constă din 647 opere în 678 vol.

Se remarcă în deosebi frumoșele ajutoare votate Asoc. de banca „Victoria“.

Director al Asoc. a fost reales dl Petru Truța.

*

Reuniunea agricolă a Sașilor din Ardeal.

Relevăm în cele următoare câteva obiecte pertractate în ședința comitetului central al acestei Reuniuni, ținută la 25 Aprilie a. c. Din raportul despre starea membrilor se constată, că Reuniunea are în total 7035 membri; are 163 reuniuni locale (tovărășii agricole) și 18 reuniuni pentru cultura vitelor. De altfel Reuniunea constă din 14 reuniuni cercuale: Bistrița, Brașov, Cincumare, Cohalm, Elisabetopole, Mediaș, Mercurea, Norichiu, Orăștie, Reghinul-Săsesc, Sebeșul-săsesc, Sighișoara, Șeica-mare și Sibiiu. Din venitul curat pe 1900 al institutului de cred. fonciar Bodencreditanstalt 'i s'a venit reuniunii K 17,000 (10%), iar ca donațiune K 7200.—. În 1901 vor fi provădute cu câte o bibliotecă populară 2 comune, și anume: una în reuniunea cerc. Cohalm și alta în reuniunea cerc. Reghin. Unui tiner 'i-s'a conferit stipendiu pentru a cerceta școala de pomărit dela Geisenheim. Invățătorul ambulant P. Herbert va cerceta pe spesele reuniunii expoziția agricolă din Timișoara. Pentru procurarea de mașini agricole s'au dat ajutoare la 6 comune. Unei comune 'i s'a dat ajutor pentru procurarea unui taur. Pe sama comunei Șaroș s'au cumpărat 10 saci gips pentru gunoit. S'a cerut dela ministeriu 2 ajutoare pentru o călătorie de studii la Marienburg. Unui tiner 'i s'a conferit stipendiu de K 1000 cu condițiunea, ca după absolvare să se stabilească pe teritoriul reuniunii. La dispoziția comisiunei pentru cultura viilor s'a lăsat pe 1901 suma de K 3250. S'a decis a ruga consistoriul ca să institue pe timpul vacanțelor din a. c. un curs economic de 6 săptămâni pentru tinerii seminariali.

Cât de necesară ar fi și pentru noi o astfel de organizațiune economică! Și cât de mult am puté învăța din modul de procedere al acestei reuniuni! În deosebi un curs economic pe sama invățătorilor ar fi de un neprețuit folos.

Să sperăm, că nu vom sta mult timp locului ei, atrași de frumoșele exemple din jurul nostru, vom porni și noi o acțiune generală în scopul organizațiunii economice.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Austria* e mare lipsă de ploaie, și e temere că recolta din acest an are să fie slabă. În deosebi grânele sunt slabe.

În *România* starea semănăturilor e bună și se speră o recoltă îndestuitoare.

În *Germania* recolta nu promise mult.

În *Francia* prognosticurile sunt rele.

În *Statele-Unite* semănăturile stau bine, și se speră exporturi mari de bucate.

Din *Argentina* de asemenea se vor face exporturi mari de bucate.

În *Australia-de-sud* situațiunea e mulțămitoare.

*

Viitorul țeranului român. Într'o conferență ținută la 12 Maiu a. c. în aula universității din Iași dl Dr. A. C. Cuza profesor de economie politică la numita universitate, a tractat cu multă competență tema despre viitorul țeranului român din România.

Arată, că țăranul a făcut regrese inspăimântătoare în privința bunăstării materiale, neavând nici pământ și înglodat fiind în datorii. După dl Cuza, cauzele mai principale ale acestei situațiuni deplorabile sunt: lipsa de pământ, reaua administrație, neaplicarea legilor, neglijarea stării țărănesci, care a avut drept urmare alcoolismul, mulțime de boale și sacrificarea țăranului flagelului ovreesc. La aceste se adaugă lipsa de adevărată cultură. Mijloacele enumerate de conferențiar pentru sanarea situațiunii țărănimii ar fi: împărțirea pământurilor pentru-ca țăranul să aibă ce lucra și din ce trăi, o administrație inamovibilă pentru-ca să se pună capăt experimentărilor, înființarea unor case de economii rurale și îmbunătățirea stării sanitare a poporului prin mijloace corespunzătoare. Insistă apoi asupra monopolului pe alcool, dovedind că e neapărat de lipsă să se voteze legi de această natură. Ține absolut necesar să se reorganizeze școlile actuale primare în direcțiune practică. Stăruie asupra industriei de casă, care trebuie susținută și dezvoltată, pentru-ca țăranii să aibă ocupațiune salutară și rentabilă și în timpul iernei, punându-se totodată capăt înlocuirii portului național prin îmbrăcăminte străine și costisitoare. Despre biserică dice că e o biserică mută, din cauza că preoții nu învață și nu luminează poporul, ci se restrâng numai la lucrurile curat bisericesci. Urmarea este că bisericile din România sunt goale, iar cârciumele pline de țărani. Preoții din România ar trebui să conducă poporul în toate acțiunile și manifestațiunile sale, cum fac preoții din Ardeal și Bucovina. Demonstrează mai departe, că existența noastră și tot ce avem le datorim țăranului, care a apărut țara, ne-a îmbogățit literatura prin frumseța cântecelor populare și artele prin gustul său artistic în produsele industriei de casă. De aceea în interesul existenței noastre naționale trebuie să sărim cu toții întru ajutorul țăranului, căci perdând țăranimea am pierdut totul.

ÎNVÊȚĂMÊNT.

Școlile de meserii din Săsimi. În anul școlar 1899/1900 au funcționat pe teritoriul fostului fond reg. 9 școlile industriale ajutate de universitatea săsească și 2 școle industriale de stat. Numărul total al elevilor din aceste școlile a fost de 2210, dintre cari 544 români și anume 432 gr. or. și 112 gr. cat. Cu pregătiri mai buneșoare din școlile populare superioare și civile, din școlile reale și gimnasiile au fost 504 elevi; ceilalți numai cu pregătiri din școala elementară, iar 16 analfabeți. Din numărul total de 2210 au fost clasificați 1722, iar 488 au rămas neclasificați. Pentru cele 9 școlile industriale săsești s'au spesat K 52,007.04.

*

Curs de stupărit în Cugir. Dl Ioan Muntean, învățător dirigint la școala comunală, odinioară grănițarească din Cugir, va ține și în an. crt. — din 23 Iunie până în 6 Iulie st. n. — un curs de stupărit, la care invită pe învățătorii români și pe toți cei-ce ar dori a se instrua în stupăritul rațional. Instrucțiunea practică în frumoasa stupărie a d-lui prelegător va fi gratuită; Cost și cuartir bun à 2 K la Ți. Insciuțăările trebuie făcute până la 16 Iun. st. n. Posta în loc: Kudsir (Hunyad vm.).

Notăm, că la cursul de pomărit și stupărit, ce d-l Muntean a ținut an. tr. au participat 15 învățători

(8 trimiși de ministrul cultelor din România), 2 preoți și 1 măsar.

Cum la noi aproape toate cursurile economice se țin în limba maghiară, germană etc., de asemenea și instrucțiunea economică școlară mai sistematică se face în alte limbi, ar fi de dorit ca de această ocaziune să profite un număr cât de mare, participând la cursul din vorbă — ce se ține în limba noastră, — cât mai mulți învățători și preoți, chiar plugari și meseriași. Îndesebi învățătorii n'ar putea întrebuița mai bine timpul vacanțelor școlare, decât făcând practică în diferiți rami economici; cu chipul acesta căutând căi și mijloace de a-și îmbunătăți nu numai propria stare materială ci și aceea a poporului.

Aceste motive ponderoase ar trebui să fie îndemn pentru comitetele școlare, parohiale și comunale de a provede pe învățători cu câte un mic ajutor de 40—50 K, înlesnindu-le participarea la curs și făcând astfel un pas înainte pentru înaintarea în bunăstare a poporului.

Trageri la sorți.

Losuri de Triest cu 4½% à 100 fl. d. a. 1855.

(Tragerea 46 și ultimă din 1 Iunie 1901).

Au eșit la sorți cu câștiguri mai mari:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
249	420	7997	315	11656	315	17109	1050
679	1050	8266	12600	14705	420	17149	315
1742	315	8497	420	14716	63000	17236	315
1790	315	8800	420	14919	420	18213	315
4816	2100	9915	420	16000	420	22108	1050
5127	420	10417	1050	16409	420	22611	2100
5930	1050	10505	315	16438	420	23333	2100
7144	315	10613	315.				

Calendarul săptămânei.

(16—22 Iunie st. nou).

Țile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	16 Beno	3 Muc. Lucian
Luni	17 Adolf	4 S. P. Mitrofan
Mărti	18 Gervasiu	5 S. M. Doroteiu
Merc.	19 Iuliana	6 Cuv. P. Visarion
Joi	20 Silverius	7 Muc. Teodot
Vineri	21 Aloisiu	8 Muc. Teodor Strat.
Sămb.	22 Paulinu	9 C. P. Chiril

Tîrgurile (Bălcuirile).

(6—14 Iunie st. v.)

Iunie: 6. Baia de Criș.^o 7. Brad² (comit. Hunedoarei). Chinda mare (până în 10-lea). Ferihaz (până în 9-lea). Pojon (până în 13-lea). 8. Oradea mare (8—9 tîrg de rimători, 11—12 tîrg de vite, 13—15 tîrg de mărfuri). 9. Batania. Macău. 10. Bichis. Iambolia. Panticéu (până în 11-lea). Petriș. Șomchereg (până în 11-lea). 11. Agnita (8—9 tîrg de vite). Carțfalău.¹ Görösön. Macfalău.² Moldova nouă. Racoșul de jos.¹ Șeica mică. Sighișoara. Turda.² Vințul de jos.² 12. Șimleul Silvaniei.¹ 13. Crișpatac. Sepsisân-Georgiu (până în 14-lea, în 12-lea tîrg de cai). 14. Maros-Kecze. Mercurea.² Teaca.²

^o = în aceeași Ți și tîrg de vite, ¹ = 1 Ți, înainte tîrg de vite. ² = 2 Țile înainte tîrg de vite, etc.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 13 Iunie 1901.

%	V A L O R I	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% ⁰ dare	98 75	98 75
5	" " arg. Ian., Iulie, 16% ⁰ "	98 45	98 30
5	Losuri d. a. 1854 à fl. 2 ⁰ — v. c. 20% ⁰ "	182—	181—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% ⁰ "	140 75	141—
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% ⁰ "	172—	173—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% ⁰ "	208 75	209—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118 20	118 10
—	" " Cor.	96 20	96 50
3 ¹ / ₂	" " de invest.	84 70	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	118 20	118 25
4	" " Cor.	93 15	93 30
4 ¹ / ₂	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	121 80	121 75
4 ¹ / ₂	" " " " " 1889, arg. " " "	101 50	101—
4 ¹ / ₂	" " " " " 1876, aur. " " "	120 50	120—
—	" " ung. cu premii à 100 fl.	175—	175 50
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	145—	144 75
4 ¹ / ₂	Oblig. ung. de regalii " " "	100 80	160—
3	Impr. p. regul. Porții de fier	82 85	—
4	Oblig. rurale croato-slavone	94 60	94 50
4	" " ungare " " "	93 20	93 30
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	260—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	92—	93 25
—	Imp. cu prem. al orașului Viena	396 50	399—
3	" " sêrbesci à 100 fr.	84—	83 50
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	106 75	—
—	Impr. bulgar 1889	96 30	—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95 25	—
3	" " " " " cu premii, 1880	250—	—
4	Banca austro-ungară	100—	100—
4	" " " " "	100—	100—
4 ¹ / ₂	Banca com. ung. Pesta	98 25	98 25
4 ¹ / ₂	Obl. com. ung., Pesta, amort.	103—	103—
4	" " " " " 50 ani	94—	94—
4 ¹ / ₂	" " " " " Casei de păstr., cap., Pesta	99—	99 25
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar ungar	100 80	101—
4	" " " " "	91 65	92—
5	Banca hipotecară ungară	98 50	98 25
4 ¹ / ₂	" " " " " cu premii	98 50	98 25
4	" " " " "	239 25	120 50
4 ¹ / ₂	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	91 75	91 50
5	Albina, Sibiiu	—	102—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	99 25	99 25
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. IV.	99 25	99 25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	17 75	17 75
	Credit, à fl. 100—	401 50	405—
	Clary, à fl. 40— v. c.	145—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	417—	—
	Buda, à fl. 40—	161—	161—
	Pálffy, à fl. 40—	163—	164—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	50 50	52—
	" " ungară, à fl. 5—	26—	26—
	Rudolf, à fl. 10—	62—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	206—	—
	Salzburg, à fl. 20—	82—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	238—	—
	Triest, à fl. 100— v. c.	—	—
	" " à fl. 50—	175—	—
	„Jó sziv“, à fl. 4—	—	09 50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11 38	11 40
	" " c. reg.	11 37	11 38
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19 08	19 12
	20 Marce germ. aur	23 59	23 59
	5 ruble rusesci	—	—
	Bilete germ. 100 M.	117 65	117 70
	" " franc. 100 Fr.	95 30	95 45
	Ruble, bilete, 100	255 75	254 50
	Lei românesci, 100	—	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 13 Iunie 1901.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	7 95
" " Tisa	" " " " "	8 45
" " Pesta	" " " " "	8 35
" " Alba-reg.	" " " " "	8 35
" " Bacica	" " " " "	8 10
Secară	" " " " "	7 45
Orz	" " " " "	6 75
Ovês	" " " " "	7 85
Porumb	" " " " "	5 50
Rapiță	" " " " "	—
Untură de porc B. Pesta	" " " " "	50—
Slănină (clisă)	" " " " "	43—

Bursa de București.

Cursul din 12 Iunie 1901.

Renta amort. 1881 de 5% ⁰	vinde Lei	90 50
" " internă 4% ⁰	" " " " "	79 50
" " externă 4% ⁰	" " " " "	80 50
" " 1898 4% ⁰	" " " " "	79—
Fonciare rurale 5% ⁰	" " " " "	92 50
" " " 4% ⁰	" " " " "	78 50
Seris. fonc. urb. București 5% ⁰	" " " " "	79 25
" " " Iași	" " " " "	76—

„Economul“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni

în Cluj.

Înființat în 1886.

Capital social K 200,000—

Fonduri de rezervă „ 145,127—

Depuneri spre fructificare „ 949,521—

Cu începere dela 1 Iulie 1901 solvesce pentru depuneri stabile cu termen de abdicere 5¹/₂% interese, ér pentru depuneri cari se pot ridica ori și când fără termen de abdicere solvesce 5% interese.

Pentru depuneri dela biserici, școale, corporațiuni filantropice și culturale solvesce 5¹/₂% interese fără considerarea termenului de ridicare și abdicere.

Darea după interesele de depuneri o solvesce institutul.

Direcțiunea.